

TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Číslo 484
12. září 2022

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Regionální akce v Českých

Budějovicích

Evropská strategie pro péči

Neformální zasedání ministrů

zdravotnictví

Neformální zasedání

Euroskupiny a Rady Ecofin

Podpora příprav a realizace

národních reforem

Představení priorit předsednictví

Rady v Evropském parlamentu

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

po letní přestávce se v tomto týdnu znovu ve Štrasburku uskuteční plenární zasedání Evropského parlamentu, kterého se za Radu coby představitel předsednictví účastní ministr pro evropské záležitosti Mikuláš Bek.

Nejsledovanějším bodem programu plenárního zasedání bude projev o stavu Unie, se kterým ve středu v 9:00 vystoupí předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová. Děje se tak každý rok v září a předseda či předsedkyně Komise v něm nastíní hlavní priority pro nadcházející rok a následně o nich debatuje s poslanci. Letos lze čekat, že debatě bude dominovat pod-

pora Ukrajiny, sankce vůči Rusku a řešení energetické závislosti EU a ceny energií.

K dalším bodům programu patří rozprava s finskou premiérkou Sannou Marinovou v rámci cyklu debat „To je Evropa“, debata o zvýšení úsilí EU v boji proti změně klimatu v kontextu požárů, sucha a dalších extrémních povětrnostních jevů, reakce EU na zvyšování cen energií, rozprava s vysokým představitelem Josepem Borrellem o pomoci Ukrajině a posledním vývoji tamní situace nebo diskuze o stavu právního státu v Maďarsku.

Radu EU tento týden čeká jedno neformální zasedání v Praze. V rámci českého předsednictví se zde v pátek 16. září setkají ministři odpovědní za zemědělství. Hlavním tématem setkání bude potravinové zabezpečení, role zemědělství a potravinářství v EU v udržitelné globální produkci potravin. Vedle ministrů z členských států EU se zasedání zúčastní komisař pro zemědělství, komisařka pro zdraví a bezpečnost potravin a ministři zemědělství Ukrajiny, Gruzie a Moldavska.

V tomto čísle newsletteru si můžete přečíst také reportáž z regionální akce „Předsedáme Evropě“, která proběhla v Českých Budějovicích ve čtvrtek 8. září. Dále jsme se věnovali mimořádnému zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku ve formátu pro energetiku, kterou na minulý pátek svolalo české předsednictví v Radě, či neformálním zasedání ministrů zdravotnictví a financí, která proběhla v Praze.

Regionální akce v Českých Budějovicích

Od července předsedá Česká republika Radě EU. Předsednictví je nyní veřejnosti přibližováno sérií regionálních akcí s názvem „Předsedáme Evropě“.

Ve čtvrtek 8. září se další ze série tematických akcí uskutečnila v Českých Budějovicích. Návštěvníci se mohli účastnit pestrého kulturně vzdělávacího programu, který zahrnoval široké množství aktivit. Součástí programu byly informační stánky s kvízy, koncerty nebo taneční vystoupení.

Program zahájil ředitel Odboru komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády Igor Blahušiak. Ve svém úvodním slovu posluchačům přiblížil,

co ČR předsednictví v Radě EU přináší, či co se bude na půdě Evropské unie pod taktovkou Česka v nejbližších týdnech odehrávat. Dále hovořil o budoucím rozšiřování Unie, a to především v souvislosti s nedávným udělením kandidátského statusu Ukrajině.

Akce se odehrála za podpory řady partnerů, mezi které patří: Europe Direct České Budějovice, Jihočeská hospodářská komora, Francouzská Aliance Jižní Čechy, Eurodesk, Dům zahraniční spolupráce, Budějovice 2028 a Národní pedagogický institut ČR. Účastníci se mohli dozvědět informace o kandidatuře Českých Budějovic na Evropské hlavní město kultury 2028, /Pokr. na s. 2/

nebo například ke studiu v zahraničí.

Od informačních stánků návštěvníky k hlavnímu pódiu přitáhlo vystoupení tanečního studia No Limit. Další součástí kulturního programu byl koncert Jamie Project, akustické rockové kapely z Českých Budějovic.

Z výzkumů veřejného mínění vyplývá, že až 65 % mladých lidí v Česku má pocit, že nedokáží ovlivnit politická rozhodnutí. Je proto důležité mladé občany do politických procesů aktivně začleňovat. I o tom v debatě na téma Mladí a EU diskutovali Jana Soukupová, zakladatelka iniciativy Youth Speak Up, Pavlína Macounová z Domu zahraniční spolupráce a Pavol Kukučka, vedoucí

komunikační sekce Zastoupení Komise v ČR.

Dle panelistů v současné době mezi priority mladých Evropanů patří například zlepšení duševního i fyzického zdraví či otázka modernizace vzdělávání. Pavol Kukučka zdůraznil, že je velmi důležité, aby byla Rada i Komise s mladými lidmi v rámci konzultačního procesu v kontaktu i nadále, mimo Evropský rok mládeže, který letos probíhá. /B. Novotná/

Evropská strategie pro péči > Komise

Komise vydala dne 7. září Evropskou strategii pro péči s cílem vytvořit udržitelný systém dlouhodobé péče, který zajistí lepší přístup k těmto službám. Strategie má za cíl podpořit implementaci principů Evropského pilíře sociálních práv, zejména v oblasti genderové rovnosti, work-life balance, péče o děti a dlouhodobé péče. Samotné sdělení k Evropské strategii pro péči je doprovázeno dvěma doporučeními pro členské státy o revizi barcelonských cílů v oblasti vzdělávání a péče v raném dětství a o přístupu k cenově dostupné vysoce kvalitní dlouhodobé péči.

Komise navrhuje, aby členské státy **zrevidovaly tzv. barcelonské cíle** z roku 2002 v oblasti vzdělávání a péče v raném dětství s cílem zvýšit účast žen na trhu práce.

Komise navrhuje stanovit nové ambicióznější cíle, a to aby do roku 2030 alespoň:

- 50 % dětí mladších 3 let bylo začleněno do vzdělávání a péče v raném dětství;
- 96 % dětí ve věku od 3 let do věku zahájení povinného základního vzdělávání se účastnilo vzdělávání a péče v raném dětství (jak již bylo dohodnuto v rámci Evropského vzdělávacího prostoru).

Komise rovněž členským státům doporučuje, aby mimo jiné zajistily, aby služby péče o děti byly **cenově dostupné**; zavedly **právní nárok na výchovu a péči** v raném dětství; zajistily, aby péče o děti byla dostupná po dobu, která rodičům umožní **smysluplně se zapojit do placené práce**; a podporovaly **rovné sdílení péče o děti mezi rodiči** bojem proti genderovým stereotypům a podporou uspořádání pracovní doby, které je příznivé pro rodinu.

Komise doporučuje, aby členské státy vypracovaly **národní akční plány**, které zajistí, že péče v EU bude do-

stupnější, přístupnější a kvalitnější pro všechny. Těchto cílů mají dosáhnout mimo jiné tím, že zajistí, aby dlouhodobá péče byla včasná, komplexní, cenově dostupná a umožňovala lidem s potřebami dlouhodobé péče důstojnou životní úroveň. Dále mají státy usilovat o zvýšení nabídky a kombinaci profesionálních služeb dlouhodobé péče (domácí péče, komunitní péče a rezidenční péče), podpořit neformální pečovatele, kterými jsou často ženy a příbuzní příjemců péče a mobilizovat přiměřené a udržitelné financování dlouhodobé péče, včetně využití fondů EU.

Ke **zlepšení pracovních podmínek** a přilákání více lidí – zejména mužů – do pečovatelského sektoru se členskými státům doporučuje, aby podporovaly kolektivní vyjednávání a sociální dialog s cílem zlepšit mzdy a pracovní podmínky, zajistily nejvyšší standardy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, navrhly průběžné vzdělávání a školení pro pečovatele, vypořádaly se s genderovými stereotypy ohledně péče a zahájily komunikační kampaně a ratifikovaly a prováděly úmluvu MOP č. 189 o důstojné práci pro pracovníky v cizí domácnosti.

Podle návrhů Komise by členské státy měly informovat Komisi o opatřeních provedených na základě doporučení jeden rok po přijetí. U každého doporučení zveřejní Komise do pěti let podrobnou zprávu, která poskytne přehled o stavu provádění. Návrhy doporučení budou projednávány na pracovní skupině Rady 101 (Pracovní skupina pro sociální otázky). České předsednictví projedná doporučení o dlouhodobé péči a bude usilovat o jeho schválení na prosincové Radě pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele. České předsednictví taktéž **zahájí projednávání návrhu doporučení Rady k revizi Barcelonských cílů** s cílem jeho brzkého schválení. /M. Žižga/

Neformální zasedání ministrů zdravotnictví > Rada

Dne 6. - 7. září proběhlo v Praze neformální jednání ministrů zdravotnictví členských států EU, Švýcarska, Norska a Islandu. Program byl rozdělen do několika tematických bloků, které se věnovaly prioritám českého předsednictví Rady v oblasti zdravotnictví. Hlavními tématy byly evropská pomoc ukrajinskému zdravotnímu systému, očkování a důvěra v něj, boj s rakovinou a závěry červencové onkologické konference českého předsednictví.

Ministři se v první části věnovali oblasti veřejného zdraví v souvislosti s válkou na Ukrajině. Jednání se zúčastnil i ukrajinský ministr zdravotnictví Viktor Ljaško. Ministři

podpořili nutnost unijní spolupráce a koordinované pomoci pro ukrajinské občany zůstávající na Ukrajině i válečným uprchlíkům v Evropské unii. Důraz byl kladen nejen na koordinovanou bezprostřední pomoc směřovanou na Ukrajinu, ale také byly poprvé zahájeny diskuse týkající se obnovy zdravotního systému na Ukrajině. Kromě zajištění fungujícího zdravotního systému, který poskytne dostatečnou kvalitní zdravotní péči ukrajinským pacientům po jejich návratu, je nutné zohlednit i další aspekty, a to především v oblasti vzájemného uznávání zdravotního vzdělávání a kvalifikací. /Pokr. na s. 3/

V bloku věnovaném **očkovaní**, jakožto nejefektivnějšímu nástroji prevence, se ministři shodli na důležitosti vrátit populaci důvěru v očkování. Závěry diskuse mají vyslat jasný politický signál v boji proti trendu klesající proočkování a zamezit prohlubující se polarizaci názorových skupin. Ministři zdůraznili potřebu nalézt řešení na evropské úrovni. Tématu očkování se bude české předsednictví věnovat i v rámci listopadové konference a koncem září zahájí projednávání závěrů Rady k očkování na Pracovní skupině pro veřejné zdraví. Jejich přijetí se očekává na prosincové Radě pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele.

Během polední diskuse se účastníci jednání věnovali **onkologii** – dostupnosti onkologické péče, včasnému screeningu a centralizaci komplexních sítí specializovaných pracovišť po Evropě. Důležitým tématem byl Evropský plán v boji s rakovinou. Ministři zdravotnictví podpořili výzvu k akci, která je výstupem červencové onkologické konference a vyzývá k rychlejší a efektivnější implemen-

taci plánu. České předsednictví naváže na dosavadní aktivity v oblasti onkologie zahájením projednávání doporučení Rady ke screeningům onkologických onemocnění, což je jedním z prioritních návrhů českého předsednictví. Přijetí doporučení proběhne na prosincové Radě pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele.

Pod záštitou Komise a českého předsednictví se uskutečnilo **zasedání výboru Úřadu pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví HE-RA** na úrovni ministrů za přítomnosti představitelů společnosti Bavarian Nordic, Pfizer/BioNTech a Moderna. Tématem jednání s první zmíněnou společností byla otázka očkování proti opičím neštovicím. Během jednání se společnostmi Pfizer/BioNTech a Moderna se řešila především otázka nadbytku očkovacích látek proti covidu-19 a flexibilita budoucích i současných smluv s výrobcí. /M. Žiga/

Neformální zasedání Euroskupiny a Rady Ecofin > Rada

Ve dnech 9. a 10. září se v Praze uskutečnilo neformální zasedání ministrů financí a guvernérů centrálních bank členských států EU. Jednání vedl ministr financí Zbyněk Stanjura. Za Českou národní banku se zúčastnil guvernér Aleš Michl. První den ministři diskutovali o dopadech ruské agrese na Ukrajině na evropské ekonomiky. Ministři společně podpořili rychlé přijetí dodatečné makrofinanční pomoci Ukrajině ve výši 5 mld. eur. Druhý den byl věnován udržitelnosti veřejných financí a vývoji evropského rámce pro přímé daně.

Jednání svázané s Radou pro hospodářské a finanční věci (Ecofin) začala zasedáním Euroskupiny ve standardním formátu. **Euroskupina jednala o makroekonomickém vývoji a politických výzvách v eurozóně včetně energetiky a inflace a o jeho dopadech na fiskální politiku.** Evropská centrální banka (ECB) ministry informovala o rozhodnutích Rady guvernérů ECB v oblasti měnové politiky přijatých 8. září. Rada guvernérů rozhodla zvýšit všechny tři základní úrokové sazby Evropské centrální banky o 75 bazických bodů. Tento zásadní krok uspíší část přechodu od převládající vysoce akomodativní úrovně úrokových sazeb k hodnotám, které podpoří včasný návrat inflace k 2% střednědobému cíli. Euroskupina v inkluzivním formátu vedla diskuzi ohledně pokroku v jednáních o digitálním euru.

Klíčovým bodem jednání ministrů financí a guvernérů centrálních bank byla hospodářská pomoc Ukrajině. Ministři financí EU se dohodli na urychlení další částí makrofinanční pomoci Ukrajině ve výši 5 mld. eur. Ministr

financí Zbyněk Stanjura na tiskové konferenci prohlásil, že plánuje z pozice předsednické země prosazovat rychlou dohodu na poskytnutí zbývajících 3 mld. eur slíbené podpory ze strany EU. V rámci debaty o hospodářské pomoci Ukrajině ministři financí diskutovali také o poválečné obnově Ukrajiny. Ministři se zabývali řešením vysokých cen za energii a jejich finančních dopadech na státní rozpočty.

Druhý den neformálního zasedání Rady ministrů debatovali o udržitelnosti veřejných financí a o fiskální disciplíně. Členské státy se vyjádřily pro reformu fiskálního rámce, podoba ale není jasná. Prezidentka Evropské centrální banky Christine Lagardová apelovala na členské státy, aby situaci řešily co nejdříve, aby se zamezilo scénáři, kdy do řešení vstoupí finanční trhy. V tomto bloku jednání vystoupil k tématu udržitelnosti veřejných financí v zemích EU také předseda Národní rozpočtové rady Mojmir Hampl. Komise vydá do konce října letošního roku návrhy k reformě fiskálního rámce.

V posledním bloku programu se řešila harmonizace přímého zdanění. Jako předsedající země ČR otevřela debatu, zda by u některých celoevropsky přijímaných opatření na poli přímého zdanění nebyla efektivnější cesta například doporučení, nebo sdílení nejlepší praxe, namísto zavádění plošných směrnic. Debata členských států potvrdila shodu na nutnosti harmonizace přímého zdanění a dokončení pilíře II v rámci OECD.

/M. Ondičová/

Podpora příprav a realizace národních reforem > Realizace národních reforem

Dne 8. září proběhla v prostorách Úřadu vlády jednání s delegací Generálního ředitelství pro podporu strukturálních reforem, vedené jejím generálním ředitelem Mariem Navou. Návštěva delegace Generálního ředitelství pro podporu strukturálních reforem proběhla v souvislosti s probíhající řádnou výzvou Nástroje pro technickou podporu (TSI). Nástroj TSI je přímo řízeným programem, který podporuje instituce

veřejné správy členských států při přípravě a implementaci strukturálních reforem.

Delegace Generálního ředitelství pro podporu strukturálních reforem se nejprve setkala s národní koordinací autoritou pro nástroj TSI, Sekcí pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR (ÚV-SEZ), v čele s náměstkem pro řízení sekce Štěpánem Černým. /Pokr. na s. 4/

Náměstek Černý ocenil dosavadní spolupráci a poděkoval Generálnímu ředitelství za letošní mimořádnou výzvu TSI, která proběhla na jaře tohoto roku v souvislosti s dopady války na Ukrajině. V rámci této mimořádné výzvy vybralo Generální ředitelství pro podporu strukturálních reforem všechny projektové žádosti podané za ČR. Zároveň obeznámil delegaci s aktuálně připravovanými projekty pro letošní řádnou výzvu TSI.

Generální ředitel Nava se během návštěvy ČR setkal také s náměstkem ministra pro evropské záležitosti Markem Havrdou, který informoval členy delegace o národních prioritách v souvislosti s aktuálními výzvami, kterým ČR čelí.

Náměstek Havrda vyzdvihl potřebu reforem a řešení zakládajících se na „evidence-based“ přístupu v reakci na tyto výzvy a posuzování dopadů realizovaných opatření. Zároveň poděkoval Generálnímu ředitelství pro podporu strukturálních reforem za dosavadní podporu projektům českých institucí veřejné správy.

Součástí návštěvy Generálního ředitelství pro podporu strukturálních reforem byla i jednání s náměstkem Minis-

terstva financí Jiřím Valentou, náměstkem Ministerstva průmyslu a obchodu Marianem Piechou a náměstkyní Ministerstva pro místní rozvoj Danielou Grabmüllero-ovou, kteří delegaci Generálního ředitelství pro podporu strukturálních reforem představili návrhy svých projektů pro letošní řádnou výzvu nástroje TSI.

Zároveň se delegace Generálního ředitelství pro podporu strukturálních reforem setkala se zástupci Ministerstva vnitra a Finančního analytického úřadu.

V souvislosti s letošní řádnou výzvou nástroje TSI aktuálně probíhají přípravy projektových žádostí ze strany institucí veřejné správy s termínem pro odeslání na Úřad vlády (Sekci pro evropské záležitosti) do 7. října 2022.

Zájemci z řad institucí veřejné správy mají zároveň stále možnost, prostřednictvím ÚV-SEZ, využít technických konzultací s Generálním ředitelstvím pro podporu strukturálních reforem za účelem zvýšení svých šancí při výběru projektů k podpoře.

/T. Nalejvač/

Představení agendy českého předsednictví > Evropský parlament

V pondělí 5. září proběhlo druhé kolo představování agendy českého předsednictví v Radě EU ve výborech Evropského parlamentu. Čeští ministři vystoupili ve Výboru pro ústavní záležitosti (AFCO), právní záležitosti (JURI) a pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE). Vystoupení ministrů vyžaduje představení priorit českého předsednictví na období do konce roku 2022 a dále vedení debaty s poslanci příslušného výboru.

Debaty ve **Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE)** se zúčastnili první místopředseda vlády a ministr vnitra Vít Rakušan, ministr spravedlnosti Pavel Blažek a ministr pro evropské záležitosti Mikuláš Bek. Předsednictví důrazně podporuje reakce EU na ruskou agresi, včetně boje proti beztrestnosti a shromažďování důkazů o válečných zločinech, zdůraznil ve svém vystoupení ministr spravedlnosti P. Blažek. Zmínil, že Eurojust a jeho nový mandát mohou hrát zásadní roli.

Ministr pro evropské záležitosti M. Bek se v projevu zaměřil na téma právního státu. České předsednictví povede dialog ohledně probíhajících řízení týkajících se Polska a Maďarska. Poslanci vyzvali české předsednictví k vypracování doporučení pro jednotlivé země týkající se stavu právního státu a apelovali na důraznější postoj k odhalení a používání špiónážního softwaru.

První místopředseda vlády a ministr vnitra V. Rakušan uvedl, že české předsednictví je připraveno pracovat na strukturálních řešeních týkajících se solidarity a legální migrace. Prioritami jsou rovněž boj proti zneužívání dětí online, mandát Evropského monitorovacího centra pro drogové závislosti a správa schengenského prostoru.

Schválené rámcové pozice > Rámcové pozice

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních pro programy spolupráce 2014–2020 podporovaných v rámci Evropského nástroje sousedství a v rámci cíle Evropská územní

Ministr spravedlnosti P. Blažek představil priority českého předsednictví ve **Výboru pro právní záležitosti (JURI)**. Za klíčový označil pokrok v oblasti směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a digitalizaci soudních systémů. Dalšími prioritami jsou náležitá péče podniků v oblasti udržitelnosti, směrnice o boji proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti a právní předpisy o umělé inteligenci. Poslanci se v debatě zaměřili na význam režimu odpovědnosti za umělou inteligenci, pokrok v revizi zeměpisných označení EU a ambiciózní přístup ke směrnici proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti. Ta má podle nich zásadní význam pro svobodu projevu.

Po vystoupení ministra pro evropské záležitosti M. Beka ve **Výboru pro ústavní záležitosti (AFCO)** se poslanci dotazovali na další kroky v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy, včetně revize Smluv EU a reformy volebních pravidel. Vyzvali české předsednictví, aby se zaměřilo na boj proti zahraničnímu vměšování a dezinformacím a na ochranu právního řádu EU před porušováním zásad právního státu.

Ministr Bek uvedl, že v říjnu hodlá vést politickou diskusi o svolání konventu pro revizi Smluv EU na Radě pro obecné záležitosti s cílem hlasovat o tomto tématu v listopadu a předat věc Evropské radě. O reformě volebního práva se bude v EU jednat v říjnu. Podle ministra Beka však tento proces bude politicky komplikovaný. České předsednictví bude do konce roku usilovat o společný přístup k evropským politickým stranám a nadacím. Téma právního státu bude zaujímat významné místo na agendě Rady pro obecné záležitosti./J. Linková/

spolupráce, následující po přerušení implementace programu (vypracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj)

Plenární zasedání Evropské parlamentu od 12. do 15. září,

Předsedkyně Komise U. von der Leyenová přednese projev o stavu Evropské unie, po němž bude následovat diskuze s poslanci. Finská premiérka S. Marrinová vystoupí s projevem o současném stavu a směřování EU. Na programu jednání budou mimo jiné i rostoucí ceny energií a obnovitelné zdroje.

Neformální zasedání ministrů zemědělství a rybolovu, 14. až 16. září,

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 484, týden od 5. až 11. září 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz